

Innst. 230 S

(2014–2015)

Innstilling til Stortinget fra energi- og miljøkomiteen

Dokument 8:49 S (2014–2015)

Innstilling fra energi- og miljøkomiteen om representantforslag fra stortingsrepresentant Rasmus Hansson om at kjøp av klimakvoter i utviklingsland ikke lenger skal brukes i det norske klimaregnskapet som erstatning for å kutte utslipp i Norge

Til Stortinget

Sammendrag

Følgende forslag fremmes i representantforslaget:

- «1. Stortinget ber regjeringen sørge for at kvotekjøp i utviklingsland ('CDM-kvoter') ikke skal brukes for å innfri norske klimamålsettinger etter 2020, og at dette legges til grunn for innmeldingen av nye norske utslippsforpliktelser til FNs klimakonvensjon våren 2015.
2. Stortinget ber regjeringen vurdere om videre norske bidrag gjennom CDM-systemet er en hensiktsmessig måte å støtte opp om grønn utvikling på i utviklingsland, sett i forhold til bl.a. FNs grønne klimafond.»

Komiteens merknader

Komiteen, medlemmene fra Arbeiderpartiet, Åsmund Aukrust, Eva Kristin Hansen, Per Rune Henriksen, Tone-Helen Toften og Terje Aasland, fra Høyre, Nikolai Astrup, Tina Bru, Odd Henriksen og Eirik Milde, fra Fremskrittspartiet, Jan-Henrik Fredriksen og Oskar J. Grimstad, fra Kristelig Folke-

parti, Rigmor Andersen Eide, fra Senterpartiet, Marit Arnstad, fra Venstre, lederen Ola Elvestuen, fra Sosialistisk Venstreparti, Heikki Eidsvoll Holmås, og fra Miljøpartiet De Grønne, Rasmus Hansson, viser til at bakgrunnen for representantforslaget er et ønske om mer forståelige klimamål for Norge, og klimamål som skiller tydelig mellom nasjonal innenlands innsats og internasjonal innsats. Representantforslaget bifaller at Norge skal støtte fattige land med klimafinansiering.

Komiteen viser til at Stortinget nettopp har behandlet Norges indikative forpliktelse til FN fram mot 2030, jf. Meld. St. 13 (2014–2015) Om ny utslippsforpliktelse for 2030 – en felles løsning med EU. Gjennom innstillingen ga et flertall på Stortinget sin tilslutning til regjeringens forslag til nye klimamålsettinger for 2030: Norge vil gå i dialog med EU om at Norge gjennom deltakelse i EUs klimarammeverk skal bidra til EUs felles mål for EU-området om 40 prosent reduksjon i 2030 sammenlignet med 1990-nivå. EUs målsetting om 40 prosent reduksjon inneholder ikke bruk av FNs fleksible mekanismer, men vil legge til rette for fleksible mekanismer mellom EU-land. Dersom en slik avtale med EU ikke fører fram, vil Norges indikative forpliktelse fremdeles være 40 prosent, men da betinget tilgang til fleksible mekanismer i den nye klimaavtalen.

Komiteen viser også til at i innstillingen til Meld. St. 13 (2014–2015) kom det fram at Norge skal stå ved sine allerede innmeldte forpliktelser til FN – om at som en del av en global og ambisiøs klimaavtale der også andre industriland tar på seg betydelige forpliktelser, skal Norge ha et forpliktende mål om karbonnøytralitet innen 2030.

Komiteen mener det er viktig at Norge kutter betydelig i egne utslipp og styrer mot målet om at Norge skal bli et lavutslippssamfunn. Komiteen

viser til Miljødirektoratets rapport «Kunnskapsgrunnlag for lavutslippsutvikling». Denne rapporten anslår at veien mot lavutslippssamfunnet betyr at norske utslipp må ned til mellom 10,2 og 20,4 millioner tonn i 2050, gitt en befolkning på 6,6 millioner mennesker. For å få til dette trengs det klare målsettinger samt virkemidler, som utløser tiltak som kan sette fart på denne omstillingen i alle sektorer i Norge.

Komiteen viser videre til at det er verdens aller fattigste land som rammest hardest av klimaendringene. Behovet for klimafinansiering i fattige land er stort. Det trengs finansiering for å hindre store utslippsøkninger i fattige land etter hvert som økonomien vokser, og det trengs betydelig støtte for at fattige land skal kunne tilpasse seg klimaendringene som uansett kommer.

Komiteen har merket seg at FNs klimapanelts femte klimarapport mener at utslippskuttene som gjøres fra nå og fram til 2030, har stor betydning for om vi klarer å nå 2-gradersmålet. Dersom utslippene flater ut og begynner å gå ned før 2030, kan behovet for årlige globale reduksjoner fra 2030 til 2050 ligge på om lag 3 pst.

Komiteen viser til at utviklingsland og fremvoksende økonomier står for om lag 60 pst. av verdens klimagassutslipp. Komiteen mener det vil bli svært vanskelig å nå 2-gradersmålet uten at utslippene fra utviklingsland og fremvoksende økonomier reduseres.

Komiteen viser til at FNs fleksible mekanisme «Clean Development Mechanism» (CDM) har finansiert gode prosjekter i utviklingsland. Komiteen mener likevel at finansiering av klimatiltak i fattige land ikke skal være en erstatning for å kutte Norges egne innenlands utslipp.

Komiteens flertall, medlemmene fra Arbeiderpartiet, Høyre, Fremskrittspartiet, Kristelig Folkeparti, Senterpartiet og Venstre, viser til Innst. 122 S (2014–2015) der flertallet i komiteen ber regjeringen komme til Stortinget med en sak som inkluderer en beskrivelse av mulige klimatiltak i utviklingsland i perioden 2020–2030.

Et annet flertall, medlemmene fra Arbeiderpartiet, Høyre, Fremskrittspartiet, Kristelig Folkeparti og Senterpartiet, mener CDM og fleksible mekanismer kan spille en viktig rolle i arbeidet med å finansiere utslippsreducerende tiltak. Hittil har CDM levert dokumenterte utslippskutt på over 1 milliard tonn CO₂ og mobilisert mer enn 215 mrd. USD i investeringer i utviklingsland. Dette tilsvarer om lag 150 pst. av verdens offentlige bistand i løpet av ett år.

I tillegg anslår FN at allerede godkjente, men ikke iverksatte CDM-prosjekt vil kutte globale utslipp med ytterligere 2 milliarder tonn CO₂ fram til 2020.

Et tredje flertall, medlemmene fra Høyre, Fremskrittspartiet, Kristelig Folkeparti og Venstre, viser til at regjeringen vil støtte FNs grønne klimafond med 1,6 mrd. kroner fram til 2018. Fondet vil bidra til bærekraftig utvikling gjennom å gi støtte til lavutslippsteknologi og klimarobuste løsninger i utviklingsland. I tillegg skal fondet bidra til at utviklingsland kan tilpasse seg konsekvensene av klimaendringene.

Komiteens medlemmer fra Høyre og Fremskrittspartiet viser til regjeringsplattformen, der regjeringen skriver at de vil opprette et investeringsprogram innen Statens pensjonsfond utland (SPU), med samme krav til forvaltning som andre investeringer i SPU, og med det formål å investere i bærekraftige bedrifter og prosjekter i fattige land og fremvoksende markeder. Regjeringen vurderer i tillegg å opprette et eget mandat innen fornybar energi med de samme krav til forvaltning som andre investeringer i SPU.

Komiteens medlemmer fra Senterpartiet, Sosialistisk Venstreparti og Miljøpartiet De Grønne mener norske klimamålsettinger må slå fast et klart mål for innenlandske kutt, og mener det er avgjørende at regjeringens forslag om en klimalov sikrer dette, jf. Innst. 212 S (2014–2015).

Komiteens medlemmer fra Sosialistisk Venstreparti og Miljøpartiet De Grønne mener at sammenblandingen av innenlandske utslippskutt og kvotekjøp i utlandet har gjort det unødvendig vanskelig for politikere, media og borgere å få tilgang til oversikt over klimapolitikken.

Disse medlemmer har merket seg at Norges forpliktelse til FN fram mot 2030 så langt mangler konkrete og målbare ambisjoner for utslippskutt fra norsk territorium, jf. Innst. 211 S (2014–2015), og frykter at dette vil innebære fortsatt store kvotekjøp i utlandet som erstatning for innenlandske utslippskutt, og at olje- og gassindustrien fortsatt skjermes mot nedtrapping og omstilling.

Disse medlemmer mener videre at et norsk bidrag på 400 mill. kroner per år til FNs grønne klimafond er helt utilstrekkelig. Disse medlemmer viser til at klimafinansiering er et sentralt krav fra utviklingslandene i klimaforhandlingene. På FNs klimatoppmøte i København i 2009 forpliktet rike land seg til å trappe opp klimafinansieringen til 100 mrd. dollar (ca. 600 mrd. kroner) årlig innen 2020.

Disse medlemmer viser til at klima- og miljøministeren i sitt brev til komiteen skriver at det hittil er lovet kun en brøkdel av dette – 10 mrd. dollar – til det grønne fondet, som skulle spille en nøkkelrolle for å innfri løftet. Det er dessuten viktig at de rike landenes løfter om klimafinansiering ikke blir innfridd gjennom å kutte i annen bistand til fattige land. Disse medlemmer mener Norge derfor burde bidra med penger til det grønne fondet i tillegg til de ordinære bistandsbudsjettene på 1 prosent av BNI til bistand.

Komiteen påpeker at Norge er et rikt land og har medansvar for historiske utslipp av klimagasser som har bidratt til å skape klimaendringene. Dette tilsier at Norge har et stort ansvar for å bidra til å finansiere klimatiltak og tilpasning til klimaendringer i fattige land. Klimafinansiering er et svært viktig tema for å bygge tillit i de internasjonale klimahandlingene, der Norge har tradisjon for å påta seg en brobyggerrolle.

Komiteen viser til at de globale klimaendringene i økende grad vil få betydning for internasjonalt samarbeid. Klimaendringene har alvorlige konsekvenser for helse, biologisk mangfold, naturressurser, matproduksjon og tilgang til rent vann, spesielt i sårbare og fattige land.

Komiteens flertall, medlemmene fra Høyre, Fremskrittspartiet, Kristelig Folkeparti og Venstre, er derfor fornøyd med at utenriksminister Børge Brende har sendt en egen klimainstruks til alle ansatte i utenriksstjenesten. Instruksen er en klar beskjed om at klimaarbeidet skal trappes opp og få en tydeligere plass i utenriks- og utviklingspolitikken sammenlignet med hva den har hatt tidligere.

Flertallet viser til at hovedvekten i regjeringens klimaarbeid internasjonalt vil ligge på skogbevaring, tilgang til ren energi, klimafinansiering, utfasing av fossile subsidier, kortlevde klimaforurensere og klimatilpasning, særlig gjennom satsingen på mat- og ernæringsikkerhet, vær- og klimatjenester, landbruksforskning, forebygging av naturkatastrofer og bevaring av naturmangfold.

Flertallet støtter videre regjeringens arbeid for å oppskalere internasjonal klimafinansiering fra offentlige og private kilder samt innovative finansieringskilder. Målet med arbeidet er at finansieringen blir mer effektiv og tilpasset utviklingslandenes behov. Flertallet mener det også er viktig å arbeide for internasjonale mekanismer som kan mobilisere større ressurser for langsiktig og forutsigbar finansiering av klimatiltak i utviklingsland. Flertallet mener FNs grønne klimafond er avgjørende i denne sammenheng.

Komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet, Senterpartiet, Sosialistisk Venstreparti og Miljøpartiet De Grønne mener at Norge må utarbeide flere forpliktelser for hvordan vi skal bidra med klimafinansiering i fattige land fram mot 2030. Disse medlemmer registrerer at Norges løfter for å bidra med klimafinansiering gjennom andre kanaler, slik som FNs grønne klimafond, satsing på fornybar energi og regnskogsatsingen, er ikke konkretisert for årene etter 2020.

Disse medlemmer ber regjeringen utarbeide en sak til Stortinget om norsk klimafinansiering i fattige land fram mot 2030. Saken bør omhandle alle områder der Norge allerede i dag bidrar i betydelig omfang, slik som for eksempel regnskogsatsing og fornybar energi. Saken bør også omhandle status for utvikling av fleksible mekanismer innenfor FNs klimarammeverk. Disse medlemmer ber dessuten særskilt om en vurdering av Norges innsats for støtte til klimatilpasning i årene fram mot 2030.

Disse medlemmer fremmer følgende forslag:

«Stortinget ber regjeringen utarbeide en sak til Stortinget om norsk klimafinansiering i fattige land fram mot 2030. Saken bør omhandle alle områder der Norge allerede i dag bidrar i betydelig omfang.»

Komiteens medlemmer fra Senterpartiet, Sosialistisk Venstreparti og Miljøpartiet De Grønne viser til at Høynivåpanelet for CDM i 2012 varslet at CDM-markedet var i ferd med å kollapse som følge av lav etterspørsel, og prisen på slike kvoter er i dag så lav at det vil være svært billig å innfri Norges løfte om karbonnøytralitet i 2030. Dette løftet er derfor ikke i nærheten av tilstrekkelig til å reflektere Norges rettfærdige klimaansvar overfor fattige land. Disse medlemmer viser videre til at det er uklart hvordan eventuelt nye fleksible mekanismer innenfor FNs klimarammeverk vil innrettes.

Disse medlemmer ber regjeringen utarbeide konkrete mål for klimafinansiering i fattige land fram mot 2030, på en måte som tydelig skiller mellom ambisjonene for innenlands omstilling til lavutslippssamfunnet og klimafinansiering i fattige land.

Disse medlemmer foreslår:

«Stortinget ber regjeringen utarbeide konkrete mål for klimafinansiering i fattige land fram mot 2030, som tydelig skiller mellom ambisjonene for innenlands omstilling til lavutslippssamfunnet og klimafinansiering i fattige land.»

Komiteens medlem fra Sosialistisk Venstreparti viser til Sosialistisk Venstrepartis

alternative statsbudsjett for 2015, der man foreslo at norsk klimafinansiering i fattige land må trappes opp med ca. 650 mill. kroner årlig fra og med statsbudsjettet for 2015, slik at økningen er på 4 mrd. kroner i 2020. Pengene må komme i tillegg til de ordinære bistandsbudsjettene på 1 prosent av BNI til bistand.

Komiteens medlem fra Miljøpartiet De Grønne viser i denne forbindelse til Dokument 8:64 S (2013–2014) om en norsk klimaprosent, og merknader og forslag i Innst. 211 S (2014–2015).

Forslag fra mindretall

Forslag fra Arbeiderpartiet, Senterpartiet, Sosialistisk Venstreparti og Miljøpartiet De Grønne:

Forslag 1

Stortinget ber regjeringen utarbeide en sak til Stortinget om norsk klimafinansiering i fattige land fram mot 2030. Saken bør omhandle alle områder der Norge allerede i dag bidrar i betydelig omfang.

Forslag fra Senterpartiet, Sosialistisk Venstreparti og Miljøpartiet De Grønne:

Forslag 2

Stortinget ber regjeringen utarbeide konkrete mål for klimafinansiering i fattige land fram mot 2030, som tydelig skiller mellom ambisjonene for innenlands omstilling til lavutslippssamfunnet og klimafinansiering i fattige land.

Komiteens tilråding

Komiteen har for øvrig ingen merknader, viser til representantforslaget og rå Stortinget til å gjøre slikt

v e d t a k :

Dokument 8:49 S (2014–2015) – representantforslag fra stortingsrepresentant Rasmus Hansson om at kjøp av klimakvoter i utviklingsland ikke lenger skal brukes i det norske klimaregnskapet som erstatning for å kutte utslipp i Norge – vedlegges protokollen.

Oslo, i energi- og miljøkomiteen, den 14. april 2015

Ola Elvestuen

leder

Heikki Eidsvoll Holmås

ordfører

Vedlegg**Brev fra Klima- og miljødepartementet v/statsråden til energi- og miljøkomiteen, datert 11. februar 2015****Representantforslag 8:49S (2014-2015)**

Jeg viser til Stortingets brev av 14. januar 2015 vedrørende Representantforslag 8:49 S (2014-2015) fra representanten Rasmus Hansson.

Representantens første forslag er at regjeringen skal sørge for at kvotekjøp i utviklingsland ikke skal brukes for å innfri norske klimamålsettinger etter 2020. I Meld. St.13 (2014-2015) ”Ny utslippsforpliktelse for 2030 – en felles løsning med EU”, orienterer regjeringen Stortinget om hva som skal være Norges innspill til internasjonal forpliktelse for perioden 2021-2030. Her fremkommer det at regjeringen i første kvartal vil sende inn en selvstendig, indikativ forpliktelse til FNs klimakonvensjon med følgende elementer:

- Norge vil påta seg en betinget forpliktelse om minst 40 prosent utslippsreduksjon i 2030 sammenlignet med 1990.
- Norge vil gå i dialog med EU om å inngå en avtale om felles oppfyllelse av klimaforpliktelsen sammen med EU, med et klimamål på minst 40 prosent i 2030 sammenlignet med 1990-nivået. Regjeringen vil fram mot klimakonferansen i Paris i desember 2015 arbeide for en intensjonsavtale med EU om felles oppfyllelse av klimaforpliktelsen.

Dersom en felles løsning ikke fører fram, vil målet om minst 40 prosent utslippsreduksjon i 2030 sammenlignet med 1990, være Norges indikative forpliktelse. Målet er betinget av tilgang på fleksible mekanismer i den nye klimaavtalen, og en godskrivning av vår deltakelse i EUs kvotesystem som bidrag til å oppfylle forpliktelsen. For at ambisjonsnivået skal være det samme, vil det kreve at Norge må ha adgang til bruk av fleksible internasjonale mekanismer innenfor ikke-kvotepliktig sektor, på linje med den fleksibiliteten EU-land vil få innenfor EU-systemet. EUs fordeling av utslippsmål i ikke-kvotepliktig sektor og deres adgang til bruk av fleksible mekanismer vil bli avklart i EUs videre arbeid med klimarammeverket, og forventes vedtatt i 2016.

Mekanismene kan gi viktige bidrag til reduserte utslipp, nødvendig omstilling og utvikling. Det er også slik at både med felles oppfyllelse med EU og med en egen forpliktelse, er det aktuelt å bruke fleksible mekanismer også etter 2021. En egen norsk forpliktelse forutsetter bruk av fleksible mekanismer. Dersom EU på et senere tidspunkt skal øke ambi-

sjonsnivået er det aktuelt også for EU å bruke fleksible mekanismer.

I sitt andre forslag foreslår representanten at Stortinget ber regjeringen vurdere om videre norske bidrag gjennom CDM-systemet er en hensiktsmessig måte å støtte opp om grønn utvikling i utviklingsland, sett i forhold til bl.a. Det grønne klimafondet.

Forslagsstiller viser til at det er mange gode klimaprojekter under CDM som rike land bør bidra til å finansiere i utviklingsland. Det er jeg enig i. Den grønne utviklingsmekanismen, CDM, har bidratt sterkt til grønn omstilling i utviklingsland. Forslagsstiller viser til en rapport fra et bredt sammensatt høynivåpanel¹. Panelet er klar i sin anbefaling om videreføring og -utvikling av CDM-ordningen. Så langt har ordningen gitt 1,5 mrd. tonn CO₂-ekvivalenter i dokumenterte reduksjoner i klimagasser. Reduksjonspotensialet for allerede FN-godkjente prosjekter er anslått til mellom 6 og 7 mrd. tonn.

Manglende etterspørsel etter kvoter har ført til at de alminnelige prisene i markedet er for lave til at nye prosjekter blir satt i gang, og til at mange prosjekter som allerede er godkjente og satt i gang, ikke videreføres. Overføringer fra rike til fattige land gjennom mekanismen er dermed i ferd med å tørke ut.

FN har gjort beregninger² som viser at hver dollar brukt i CDM utløser ti dollar i private investeringer. Når det gjelder investeringer i fornybar energi gir hver dollar i CDM 18 dollar i private investeringer. Den grønne utviklingsmekanismen har resultert i investeringer som FN anslår til flere hundre milliarder amerikanske dollar. Utviklingen i klimakvotemarkedet er svært uheldig for arbeidet med grønn omstilling i utviklingslandene.

Det er avgjørende at en lykkes i arbeidet med en slik omstilling. Det er i utviklingslandene økningen i globale utslipp av klimagasser nå finner sted. Den grønne utviklingsmekanismen har ikke bare direkte bidratt til store reduksjoner i klimagassutslipp. Gjennom praktisk handling har den også virket inn på tenkningen både i privat og offentlig sektor, og vist vei for en grønn utvikling i utviklingslandene. Få andre ordninger kan vise tilsvarende resultater.

¹ Climate Change, Carbon Markets and the CDM: A Call to Action. Report of the High-Level Panel on the CDM Policy Dialogue (December 2012)

² http://cdm.unfccc.int/filestorage/e/x/t/extfile-20141201181934065-CDMFactSheet-LeverFinan_English_Lima_final.pdf/CDMFactSheet-

Det norske kjøpsprogrammet er ett av svært få lyspunkt for aktører som fortsatt arbeider med utvikling av klimaprosjekter i Afrika, Asia og Latin-Amerika innenfor rammen av CDM.

Gjennom det kvotekjøpsprogrammet som Stortinget har vedtatt kjøper vi et relativt stort antall kvoter fra prosjekter som står i fare å bli avvirket som klimaprosjekter på grunn av de lave markedsprisene. Kjøpene skjer gjennom generelle anbudsrunder som omfatter alle CDM-land. Vi har også gjennomført en særskilt anbudsrunde for prosjekter i de minst utviklede landene (MUL) der vi aksepterer høyere priser enn det som var utfallet av den første, generelle anbudsrunder. I denne anbudsrunder har vi også åpnet for å kjøpe fra nye prosjekter. Prisene vi generelt betaler er flere ganger høyere enn prisene i det ordinære markedet.

Jeg vil være klar på at CDM-systemet har hatt sine svakheter. Fortsatt er det fare for at FN gjør feil i enkelttilfeller, men kontrollregimet er blitt kraftig forbedret. Systemet er ikke perfekt, men det er det beste vi har. Gjeldende system er basert på at FN skal godkjenne enkeltprosjekter i utviklingsland som ikke er underlagt noe tak for sine utslipp. I forhandlingene om en klimaavtale for perioden 2020-2030 arbeider vi for at alle land, også utviklingsland, forplikter seg til å begrense sine utslipp av klimagasser. Dette vil ha føringer for utforming av framtidige fleksible mekanismer.

Representanten ber om at en vurderer om CDM-systemet er hensiktsmessig sett i forhold til bl.a. Det grønne klimafondet. Regjeringen prioriterer dette fondet høyt med tilsagn om bidrag på 1,6 mrd. kroner i perioden 2015-2018. Samlede bidrag til fondet er nå på over 10 mrd. dollar, og det er store forventninger til at fondet skal etablere seg som den sentrale kanalen for multilateral klimafinansiering i årene framover. Ikke minst vil fondet spille en viktig rolle i å understøtte den nye klimaavtalen som skal undertegnes i Paris i år. Fondet er enda ikke fullt ut operasjonelt, men det forventes at det vil være i stand til å støtte konkrete klimatiltak i utviklingsland i løpet av 2015.

Det er også viktig å påpeke at Det grønne klimafondet er tiltenkt en annen rolle enn CDM. Der CDM

er prosjektbasert, skal Det grønne klimafondet arbeide i større skala med å hjelpe mottakerland med å utvikle og finansiere nasjonale lavutslippsplaner.

Regjeringen er involvert i en rekke andre tiltak som direkte og indirekte skal bidra til en grønn utvikling i utviklingsland. CDM leverer den beste dokumentasjonen på oppnådde resultater mht klimaeffekt, og har dannet grunnlag for utformingen av andre ordninger. På norsk side legger vi stor vekt på ordninger hvor det kreves dokumentasjon på oppnådde resultat før det utbetales støtte. Men slike ordninger må suppleres med andre tiltak hvor resultatene er mer krevende å måle.

Begrunnelsen for forslaget kan tyde på noen misforståelser om kvotekjøpsprogrammet i første forpliktelsesperiode (2008-2012) og om Stortingets behandling av ratifikasjon av tillegg til Kyotoprotokollen vedrørende andre forpliktelsesperiode (2013-2020).

Jeg vil spesielt peke på at kvoter kjøpt gjennom kjøpsprogrammet for Kyotoprotokollens første forpliktelsesperiode (2008-2012) utelukkende ble brukt for å overoppfylle forpliktelsen, ikke som et "supplement til nasjonalt tiltak".

Jeg vil videre peke på at det er bred oppslutning om bruk av fleksible mekanismer, for eksempel kjøp av kvoter gjennom Den grønne utviklingsmekanismen, i andre forpliktelsesperiode (2013-2020). Jeg viser i den forbindelse til Stortingets behandling av Prop. 173 S (2012-2013) om samtykke til godkjenning av endringer av 8. desember 2012 i Kyotoprotokollen av 11. desember 1997. Energi- og miljøkomiteen, herunder representanten Hansson, påpekte i sin innstilling at *"det gjennom Kyotoprotokollens system åpnes for en fleksibel gjennomføring og samarbeid mellom land som supplement til nasjonale tiltak. Komiteen viser til at dette kan gjøre det mulig for Norge å ta på seg større forpliktelser og bidra til større globale reduksjoner."*

I tråd med Stortingets føringer legger regjeringen opp til å innfri deler av Norges utslippsforpliktelse under Kyotoprotokollens andre periode gjennom kvotekjøp.

